

HEGYI DAMJÁN

Viceházmester

Hegyi Damján

(Győr, 1999):
Mindszentpusztán él. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem magyar és a Pécsi Tudományegyetem intermédiá-művész szakos hallgatója. Novelláit, filmkritikáit, képzőművészeti témájú esszéit közölte többek között a *Magyar Műhely*, a *Prae*, a *Filmtett*, az *Olvasat.hu* és a *Nincs.online*.

Amikor jó időben arra bringázom, estefelé mindig megcsillan a nap a kocsmá előtt felejtett fröccsöspoharakon. A borsodis címke elsötétül, geometriai alakzattá változik, a pohár szélére ragadt porszemek és szőrszálak hatványozottan látszanak. Soha nem tudom megállni, mindig le kell fotóznom. Mások a naplementéről lőnek képet az Instagramra, én a fröccsöspoharakon megcsillanó fényről.

A betonos kosárlabdapálya a buszmegállóval szemben helyezkedik el a falunkban. Amikor a szomszéd településről megérkeznek az általános iskolások, páran nem mennek haza, hanem ott maradnak kosarazni. Attól függően, hogy épp hétfőtől csütörtökig van-e valamilyen nap, vagy péntek van, ötig-hatig, vagy nyolcig-kilencig vannak kint.

A betonplacc közelében csak egy öregasszony háza és a kocsmá van. Az öregasszony már évtizedek óta egyedül lakik, férje, fia régen meghalt, a kocsmában meg mindig bömböl a televízió, a részeg embert meg amúgy sem érdeklik a zsidongó gyerekek, a saját gondjaival van elfoglalva.

Általános iskolás koromban én is kosaraztam itt, legalább heti két-három alkalommal. Valamilyen érthetetlen okból kifolyólag az akkor használt tornacsukám még mindig jó rám, a kertben szoktam használni, amikor virágokat öntözök. A cipő, úgy látszik, maradt, én meg a barátaim viszont kiöregedtünk. Ma már, nagy tizedikesek, inkább átmegyünk egymáshoz és fifázunk. Vettem egy joysticket ebből a célból, holott egyedül nekem nincsen konzolom.

A buszok a leghetetlenebb időben járnak a város felől, ahogy az ilyen pár száz fős falvaknál lenni szokott. Jön egy hajnali öt tízkor, egy reggel hét ötvenkor, aztán tizenegy harmincnyolckor, tizennégy tízkor és tizenöt tizenkilenckor, utána este, húsz negyvenkor meg huszonkettő negyvennégykor. Ezeknek nálunk van a végállomásuk, a falu másik végén, a vékony úton meg kell fordulniuk. Ahogy a sofőr előre-hátra rángatja a hatalmas járművet, olyan, mint amikor az idomárok taszigálják a cirkuszi elefántot.

Apám is busszal szokott járni, mert csak egy autónk van, és az kell anyám munkájához. A hét ötvenessel megy és a húsz negyvenessel jön haza. Anyám előtt kel, és mire hazaér, már régen kész az ebéd, amit ő vacsorára fogyaszt. Munka közben nem eszik semmit, ezért nem is üli meg a gyomrát, ha este tízkor mondjuk egy jó adag pörköltöt kell bevágnia. „Köszönöm, egy tündér vagy, marha jól esett” – mondja mindig üresen, felállva a tányérral a televízió előtt.

Amikor hazaér, úgy, ahogy van, megviselt, izzadt bőrrel, zsíros hajjal felveszi a fürdőköntösét, abban flangál otthon. Amíg anyám melegíti az ételt, beszélget vele egy kicsit. Anyám sűrög-forog a hűtő, a sütő meg a konyhapult között, apám meg az ebédlőasztalnál ülve, az asztaldíszsel babrálva meséli aznap történéseit. Melyik kolléga mit csinált, hogyan próbálják egymást megfürni, ilyenek. Anyám általában úgy tesz, mintha figyelne, de egyből kiderül, hogy erről szó sincs, mert mindig totálisan irreleváns kérdéseket tesz fel apámnak, és a reakciói véletlenszerűek, nem ott döbben le és nem ott nevet, ahol kellene.

A kiskori képeimből ítélve más lehetett, amikor óvodás voltam. Legalább anyyi képen szerepelnek csak ketten, mint velem együtt. Ugrabugrálnak meg mosolyognak. Látszik, hogy jelen vannak egymás számára a világban, hogy nem csupán egy másik emberrel vannak együtt, hanem *ők ketten* vannak együtt, egymással, kizárólag egymásnak, helyettesíthetetlenül.

Ahogy nővök fel, egyre jobban azt érzem, hogy én vagyok az összekötetés anyám és apám között. Mindkettejüket megértem, ismerem az igényeiket, a szeretetnyelvüket. A reakcióikon is látszik, hogy velem sokkal jobban kijönnek, mint egymással. Próbálok mindkettővel elegendő időt tölteni. Az, hogy hárman töltünk együtt időt, csak nagyon kevészer tud összejönni ahhoz képest, hogy elvileg egy háztartásban élünk. A legutóbbi alkalom például három hónapja volt, amikor elmentünk medvehagymát szedni. Anyámmal ketten beszélgettünk, közben apám olyan gyors iramban szedte a medvehagymát, hogy elkeveredett tőlünk.

Egyik szerda délután chipset, sört és joysticket pakoltam a hátizsákomba, biciklire patantam, és elindultam Vince barátomhoz. A buszmegálló előtt nem sokkal megcsörrent a telefonom. Vince elfelejtette, hogy következő nap három dolgozatot kell megírnia, többek közt irodalomból, amiből bukásra áll. Most nem fifázna. A többiek vagy szintén tanulnak, vagy valami foglalkozáson vannak a városban. Lelombozódtam. Akkor sem megyek haza, mondtam magamnak, az idő amúgy is gyönyörű, késő tavaszi délután. A kavicsos földre tettem a bringámat, leültem a kocsmá előtti padkára, kipukkasztottam a chipset, felszisszentettem a sörtömet. Hátratámaszkodtam, a lábamat előrenyújtottam, úgy sütkéreztem a napban, balomon nassolni való, jobbomon ital. Hamar elment a rosszkedvem. Ültem egy ideig, és nem gondoltam semmire.

Kis idő után aztán észrevettem a betonplaccon kosarazó fiatalabbakat. Soha nem szólítottam hozzájuk, még a nevüket sem tudtam eddig, pedig ez a falu van vagy négy-ötszáz fős. A szüleim biztos meséltek egyikről-másikról, megmondták a nevüket, de a nevekhez nem tudtam arcot kapcsolni. Megittam a sör maradékát, aztán odaslattyogtam hozzájuk.

– Sziasztok, beállhatok játszani?

A gyerekek először megszeppentek, de pár pillanattal később a leginkább nagyszájúnak tűnő visszakérdezett.

– Te vagy a Nagy Bálint fia?

– Igen, Ricsi vagyok. Beállhatok?

– Aha, állj be oda, de akkor a Krisztofer átjön hozzánk.

– Oké – mondta vélhetően az ellenfél csapatkapitánya, miután végigmérte, hogy mindenkinél magasabb vagyok.

A kosártudásom már némileg berozsdásodott, de attól még viszonylag kis időn belül sikerült megfordítanom a mérkőzés állását. Egyedül az volt a baj, hogy elhúzott függönyhöz, hűvösebb szobához és videójátékhoz, nem pedig sporthoz öltöztem, jól összeizzadtam a hosszú farmernadrágomat.

A nagy ugrálásban akkor tűnt fel a tizenöt tizenkilences fehér elefánt háta, amikor már szálltak le róla az emberek. Vélhetően hamarabb hazaengedték azokat, akikkel kosaraztam, a többiek most jöttek az iskolából. Pár idősebb ember is leszállt velük együtt. Az egyiknek figyelmes lettem a ruhájára, a hajára meg a feje alakjára. Ahogy egy kicsit tovább néztem, leesett, hogy az apám az. Soha, de soha nem jött haza a húsz negyvenes előtt. A két kezemben megfogtam a kosárlabdát, leállt a játék. Egy darabig csak álltam, aztán megkérdeztem a nagyszájú, mint később kiderült, Misi nevű srácot.

– Te Misi, akkor ismered az apámat?

– Aha.

– Volt máskor is, hogy ezzel a busszal jött?

– Mit tudom én, cseszd meg, szerinted állandóan azt nézem, hogy ki száll le a buszról? De asszem, ja, láttam máskor is ezzel jönni a faterodat.

Apám leszállt, aztán gyors léptekkel elindult a kocsmá felé, és pár másodperccel később már el is tűnt a rovarfüggöny lelógó plüssfarkai között.

Azt, hogy előbbi busszal jött haza, nem tudtam mire vélni. A kocsmába viszont, úgy képzeltem, biztos egy kávéért ment be, vagy felváltja a papírpénzét. Tovább játszottam a srácokkal.

Eltelt húsz perc, eltelt harminc. Apám még mindig nem jött ki. Egyre kevésbé tudtam figyelni a játékra. Az ellenfél csapata felhozta magát, sőt, a végén, igaz, hogy kettő ponttal, de nyert is. Másfél óra múlva abbahagytuk a játékot, a többiek hazamentek. Apám még mindig a kocsmában volt.

Elhatároztam, hogy megvárom. A betonplacc túloldalára megyek, hogy ne vegyen észre, letelepszem a fűbe, és addig nem állok fel, amíg apám nem jön ki. Bemenni természetesen nem volt erőm. De hazamenni sem.

Végül, magam sem hittem el, de három órával a rovarfüggönyben való eltűnése után bukkant fel újra. Vörös volt a feje és tántorgott. Elindult, de pár lépés után meg kellett állnia. A fal felé fordult és okádott. Még ilyen távolságból is látszott, ahogy a szegény fal elszíneződött az érintett területen. Megtörölte magát, várt egy fél percet, aztán továbbindult.

Nem a házunk felé indult. Nem volt mese, most már muszáj volt követnem. Csak azért is a végére járok, hogy hogyan fér bele az időbe, húsz ötvenre kell hazaérnie, ha minden igaz, mert körülbelül tíz perc a házunk a buszmegállótól. Az még két és fél óra. Tisztes távolságban maradtam, de mentem utána.

Egy földszintes, kicsi háznál állt meg, és becsöngetett. Azt hiszem, anyám valami olyasmit magyarázott, hogy kilenc-tíz hónapja vehette meg valami egyedülálló fiatal nő. Kinyílt a kapu, és valóban, egy nagyon szép fiatal nő fogadta apámat, hálóköntösben. Már kint az utcán lesmárolta, aztán behúzta az udvarra, és hangos zörgéssel bevágta a vaskaput.

Azt, hogy apám egy idegen nővel fekszik le, könnyebb volt elképzelni, minthogy anyámmal, lelki szemeim elé könnyebben gördültek a képek. Mindig undorított, hogy a rokonaimat valamilyen szexuális helyzetbe képzeljem, ezért könnyebb, ha képzelgéseimnek csak egyik fele a rokonom. Bár ez most nem segített. Arcomat a két tenyerembe temettem, nem tudtam, hogy attól, mert sírhatnékom van, vagy attól a tengernyi gondolattól, ami ezen a délutánon a fejemre és a vállamra ereszkedett.

Elég távol voltam, és amikor megláttam, hogy húsz harminckor apám kijön a kapun, elkezdtem futni, így jóval előbb hazaértem. Anyámnak, amikor kérdezte, hogy hol voltam eddig, megvontam a vállam, és annyit mondtam, hogy idáig fifáztunk.

Bementem a szobámba, és összegömbölyödtem az ágyon.